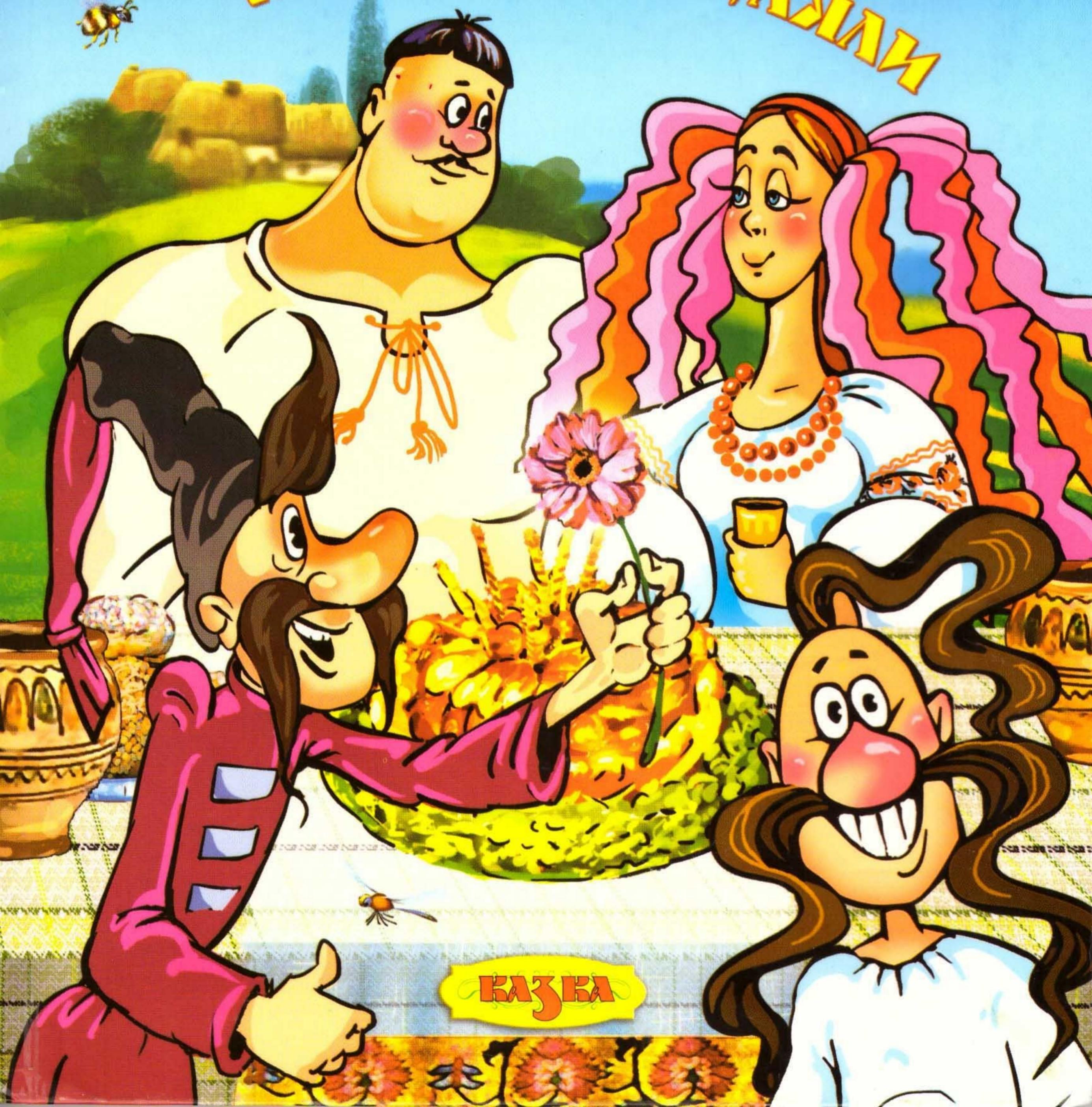

ЛІК КОЗАКИ

НА ВЕСІЛЛІ ГУЛЛІ

СКАЗКА

У

країнське козацтво –
оригінальне явище в європейській
історії. Упродовж кількох століть
Запорізька Січ – унікальна козацька
республіка – істотним чином впли-
вала на військово-політичну ситуацію
у Східній Європі. Наш народ склав про
козаків надзвичайно багато легенд,
пісень, дум і переказів, прославляючи
відданість ідеалам свободи, муж-
ність і міць оцих справжніх лицарів,
чия волелюбність стала еталоном
для всіх поколінь.

Багато письменників, художників,
композиторів і кіномитців присвя-
тило свої твори козакам – хоробрим
захисникам рідної землі, оборонцям
усіх скривджених.

І ця книжка створена, щоб додати
дещицю до вінка невмирущої слави
українських козаків.

Від Видавництва

*I оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихо засіяє...*

Тарас Шевченко

ЯК КОЗАКИ на веселі гулянні

За мотивами одноименного мультиплікаційного фільму
Автор персонажів козаків Ока, Тура й Грая — **Володимир ДАХНО**

Художнє оформлення Олександра КОНОНУЧЕНКА
Вірші Тетяни КОРОЛЬОВОЇ

Київ 2007

К 68 Як козаки на весіллі гуляли / В. Дахно (автор персонажів козаків Ока, Тура й Грая),
Т. Корольова (автор віршів). — К.: ТОВ «Казка», 2007. — 64 с.: іл. — (Усе про козаків).
ISBN 978-966-8055-77-5

ISBN 978-966-8055-77-5
ISBN 978-966-8055-79-9 (серія)

© В. Дахно (автор персонажів
козаків Ока, Тура й Грая), 1967
© ТОВ «Казка» (макетування), 2007
© Т. Корольова (вірші), 2007

Над Дніпром великим, славним
Круча зеленіє.
Попід хмарами на кручі
Камінь височіє.

Сходить місяць... Над горою
Зірочки засяли,
А на кручі козаченьки
Спати полягали.

Тур – козак міцний, кремезний –
Найсильніший в світі.
Дуб з корінням вириває,
Гне додолу віти.

Око – третій з побратимів –
Добрий, справедливий,
Все він вміє, все він знає,
Мудрий та кмітливий.

Грай – звитяжний козаченько,
Вправний та сміливий,
Хоч і зростом невеличкий –
Відчайдух правдивий.

Утомились козаченки,
Міцно сплять й не чують,
Як до них з степів широких
Тіні злі мандрують.

От і ранок. Височенько
Сонце в небі сяє.
Потягнувся Тур гарненько,
Друзів виглядає.

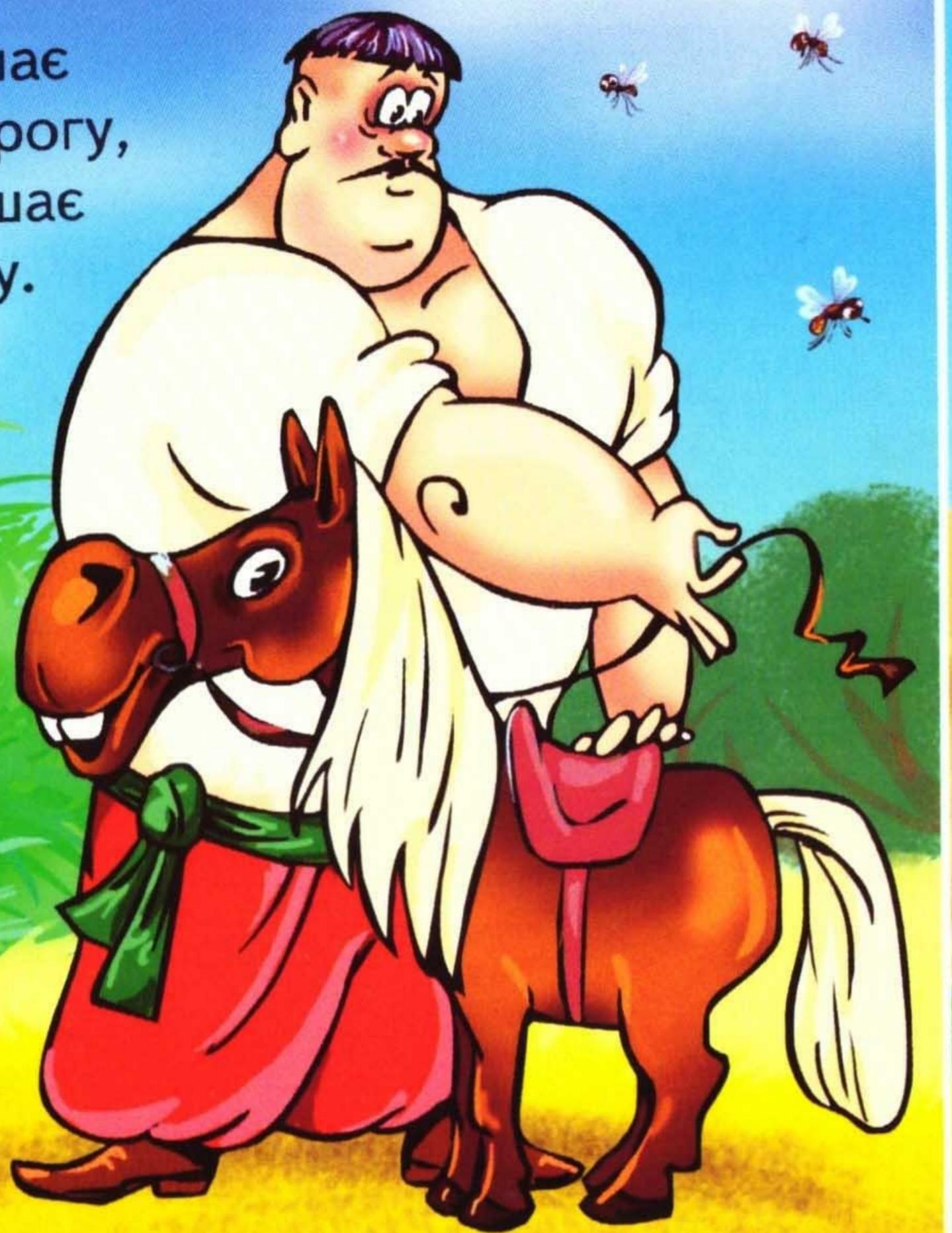
Вітер виє, вітер свище —
Ні душі у полі.
Тільки лулька й шапка чорна
Залишились долі.

«Де ж ви, славні козаченьки,
Де ви, вірні друзі?
Чи скопили вас татари
У Великім Лузі?»

Може, це нечиста сила
Так пожартувала,
Вірних братчиків звитяжних
Серед ночі вкрала?!»

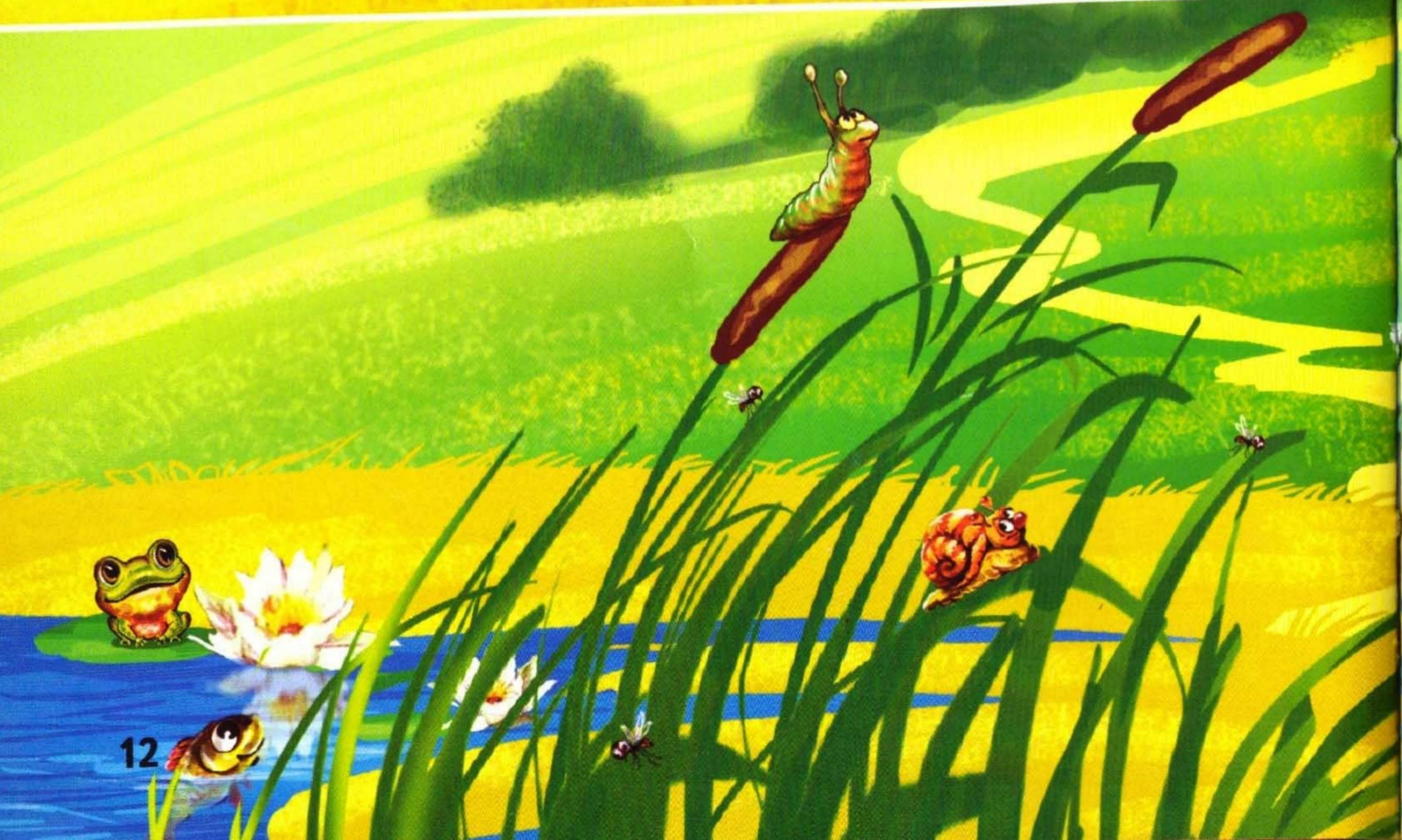

На коні Тур вирушає
В дальню путь-дорогу,
Їде степом, поспішає
Дружям на підмогу.

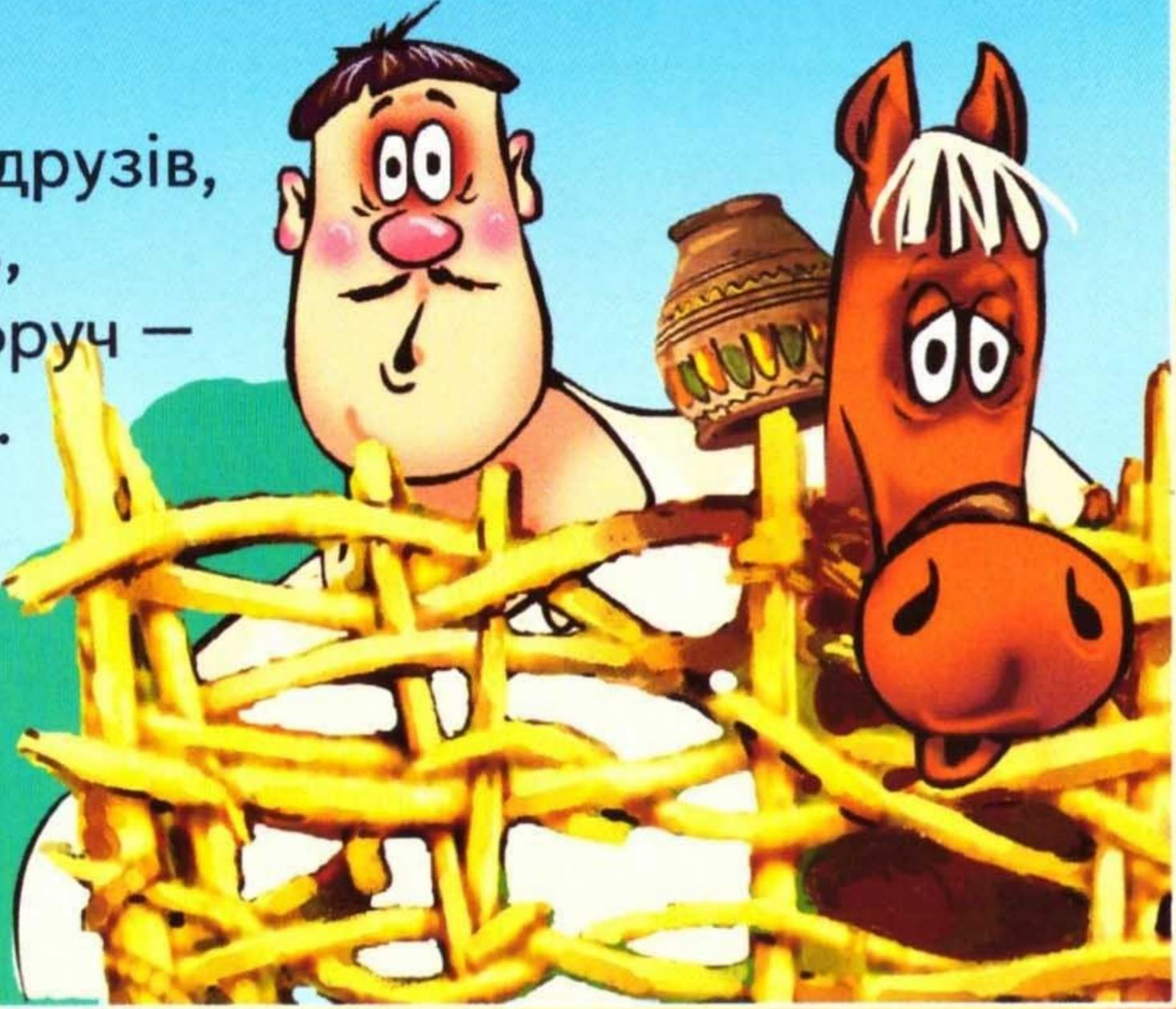
Кінь баский несе галопом
Через степ, долини
До села, де у садочках
Мазані хатини.

Тур коня свого щосили
Гонить-підганяє.
До вишневого садочка
Через тин стрибає.

Що ж він бачить?

Вірних друзів,
Друзів-козаченьків,
Із дружинами, а поруч —
Діточки дрібненькі.

Засмутився козарлюга,
Люльку й шапку кинув,
Геть подався й з головою
У думки поринув:

«Так ото і є та сила,
Що за все сильніша,
А ще кажуть: “Козакові
Люлька наймиліша!”»

Їде, їде козаченько
Через степ-долину,
Раптом бачить
край криниці
Гарную дівчину.

Стан тонкий, біленьке личко,
Брівоньки шовкові.
Очі чорні, мов та нічка...
Лихо козакові.

Чорні очі, чорні брови
Дивну силу мали,
Миттю Тура-козаченька
Та й причарували.

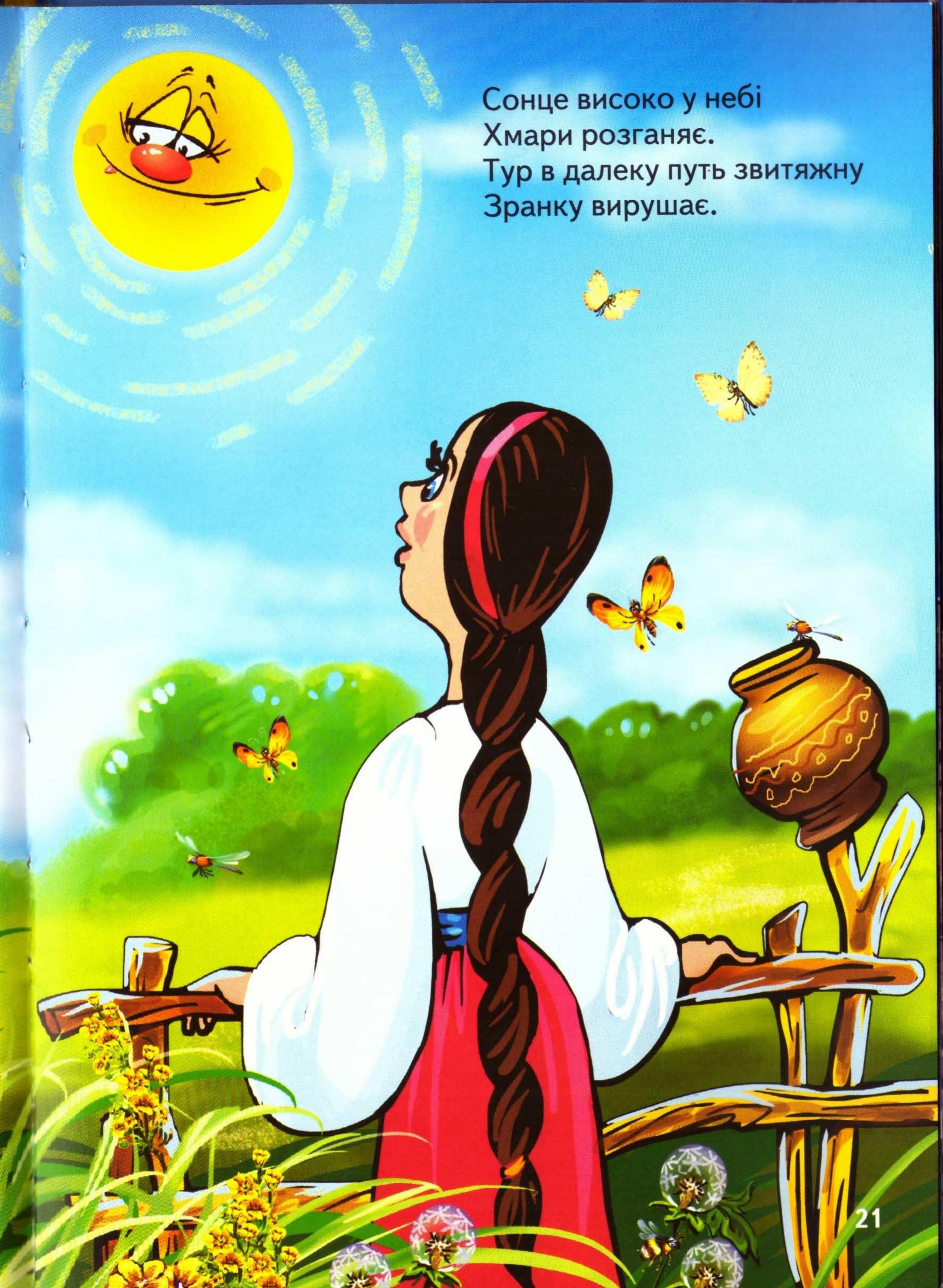
Тур з коня стрибнув
на землю:
«Дівчино-зірнице,
Я з тобою, моя пташко,
Хочу одружиться.

Я тобі, моя кохана,
Зірку подарую.
Задля тебе на край світу,
В пекло помандрую».

«Ой не треба, козаченьку,
Ані зірки з неба,
Ані мандрів на край світу
Й на той світ не треба.

Подаруй-но мені ліпше,
Любий мій козаче,
Червоненські чобіточки,
Наче мак, гарячі.

Сонце високо у небі
Хмари розганяє.
Тур вдалеку путь звитяжну
Зранку виришає.

Їде чвалом козаченько,
Їде-поспішає.
На розпутті в непроглядні
Хащі завертає.

А тим часом Грай та Око
Коней осідлали
Та за Туром – вірним другом –
Стрімголов помчали.

Ген до обрію прослався
Битий шлях. У полі
Ані звіра, ані птаха,
Тільки дві тополі.

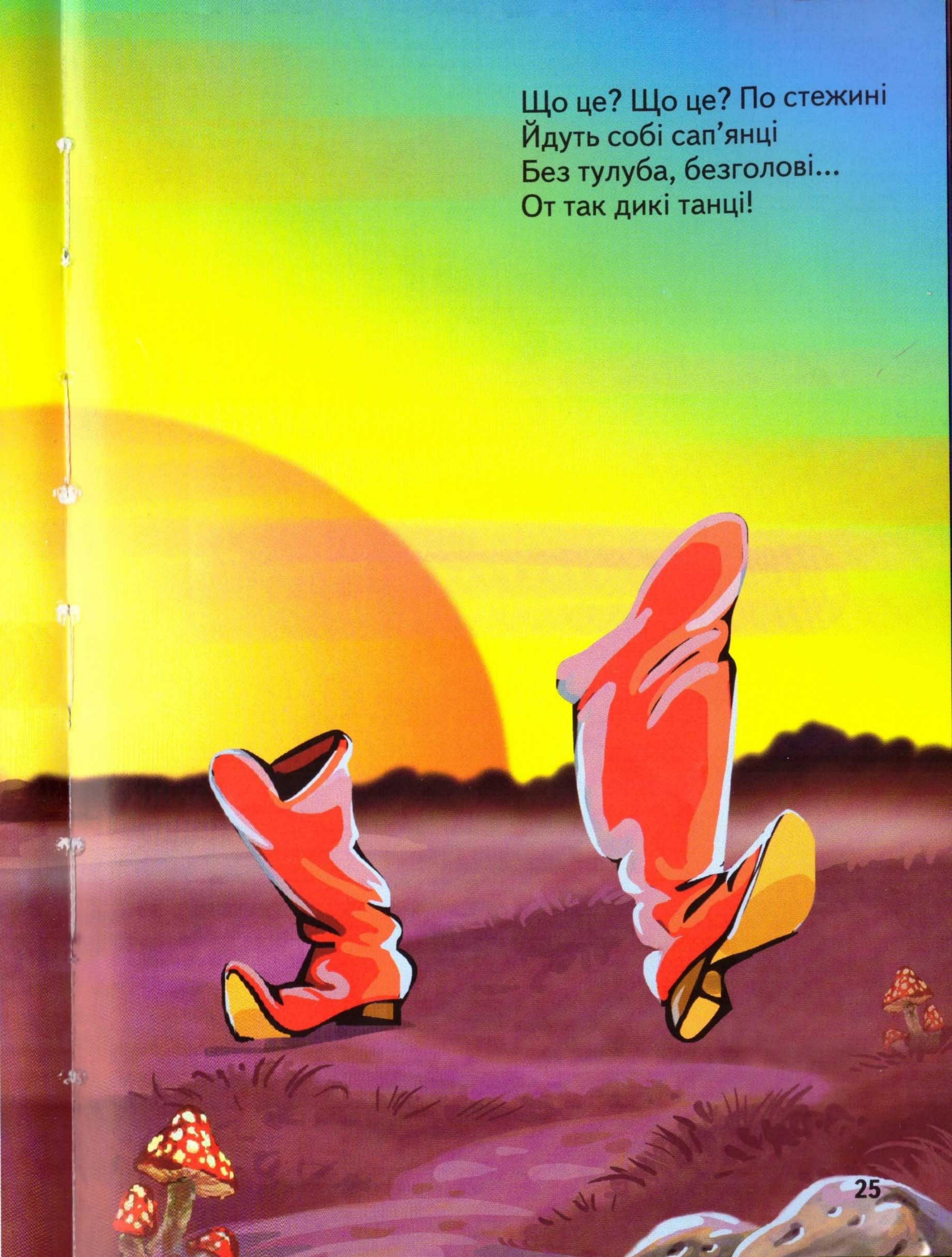
«Може, брате, час спочити?—
В Ока Грай питає.—
Он уже за обрій сивий
Сонечко сідає».

Око вклався серед поля,
Світкою укрився.
Раптом в нього з переляку
Чуб заворушився.

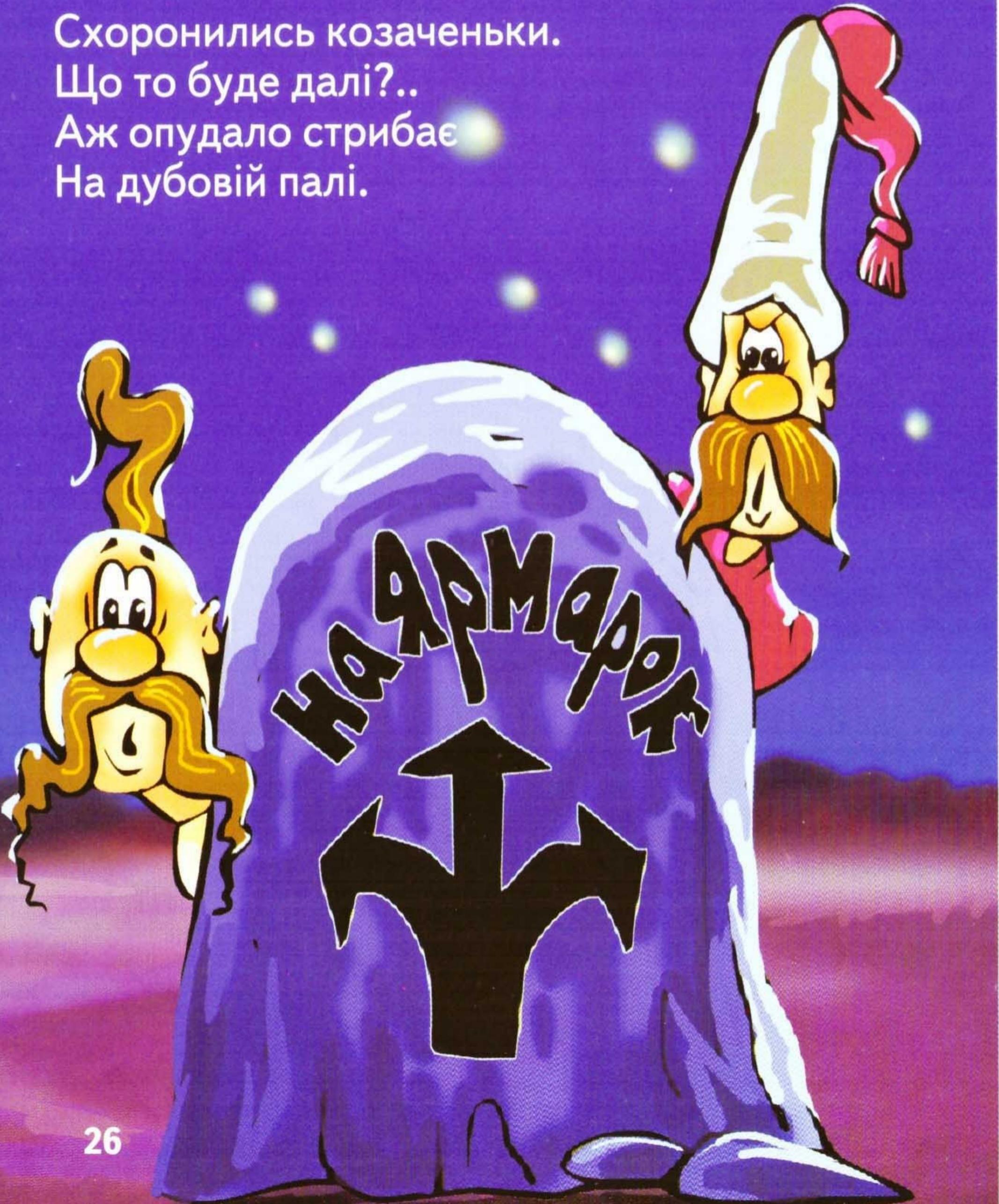

Що це? Що це? По стежині
Йдуть собі сап'янці
Без тулуба, безголові...
От так дикі танці!

Схоронились козаченьки.
Що то буде далі?..
Аж опудало стрибає
На дубовій палі.

Нічка темна все навколо,
Мов серпанком, вкрила.
Раптом в небі мерехтливім
Відьма пролетіла.

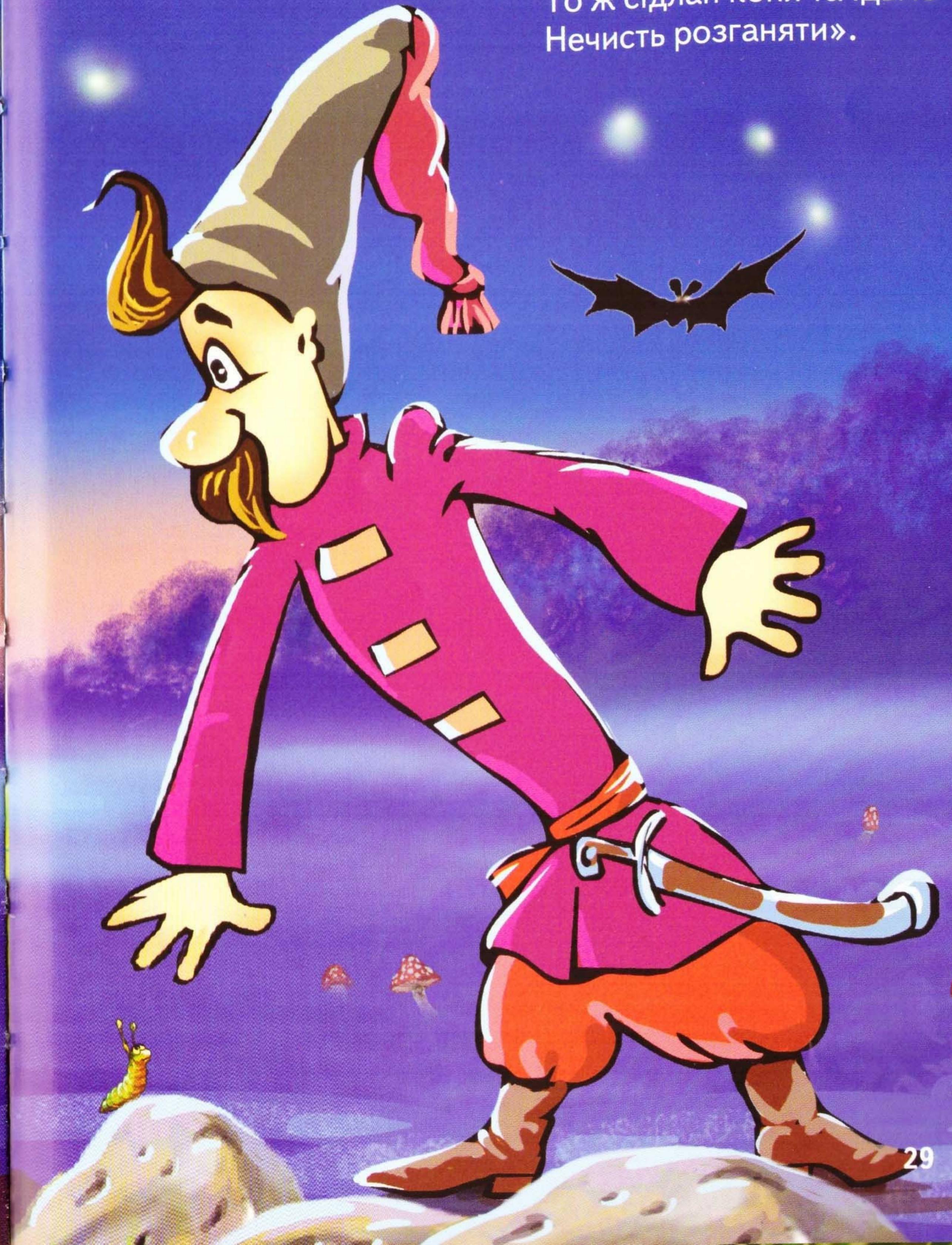

«Чи це правда, друже Граю?
Чи таки наснилось?
Це, мабуть, нечиста сила
Звідусіль злетілась».

«Ой нечишо тут, другяко, —
Грай собі міркує, —
Чортівня у цьому лісі
Та лихий панує.

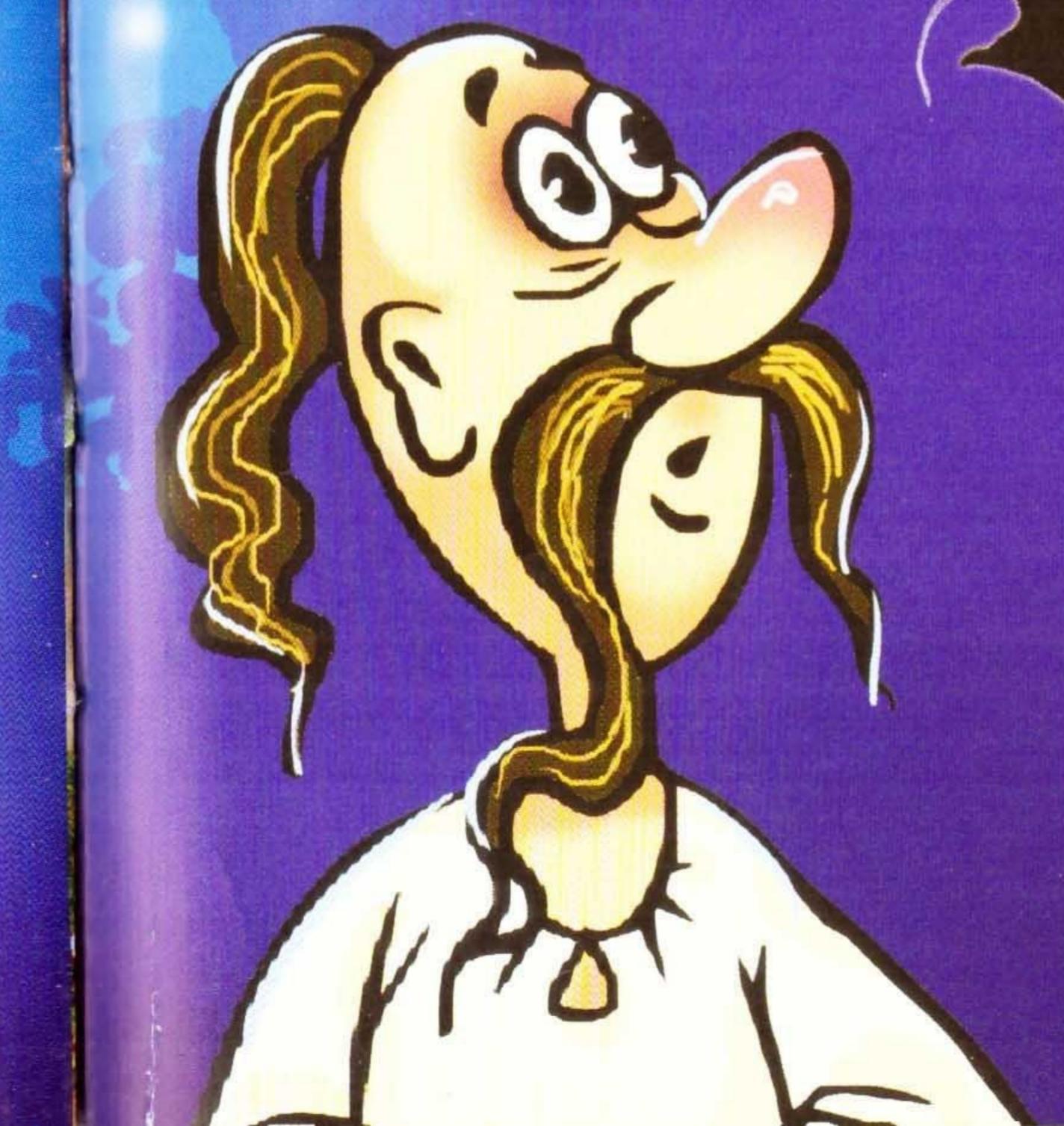

Ні, негоже нам з тобою
Тут сидіти, брате,
То ж сідлай коня та їдьмо
Нечисть розганяти».

Кажани у тьмяній ночі
З свистом пролітають,
Ока й Грая диким криком,
Реготом лякають.

Вікові дуби крислаті
Посплітали віти,
Відчайдушних козаченьків
Хочуть зупинити.

«Ху-гу, ху-гу, — серед лісу
Крик сичів лунає, —
Ху-гу, ху-гу, повертайтесь,
Вас біда чекає».

Хтозна-звідки налетіли
Чорнокрилі круки.
Злі примари простягають
Довгі лапи-руки.

Та хоробрі козаченьки
Коней не спиняють,
Темним лісом повз почвари
Їдуть-поспішають.

От нарешті й ліс скінчився.
Перед ними — річка...
В сяйві місяця леліє,
Мов срібляста стрічка.

Озирнулись козаченьки,
Бачать — дивна хата,
На два боки похилилась,
Чорна, кривувата.

Раптом в вікнах у хатинці
Вогники засяли,
А всередині музики
Весело заграли.

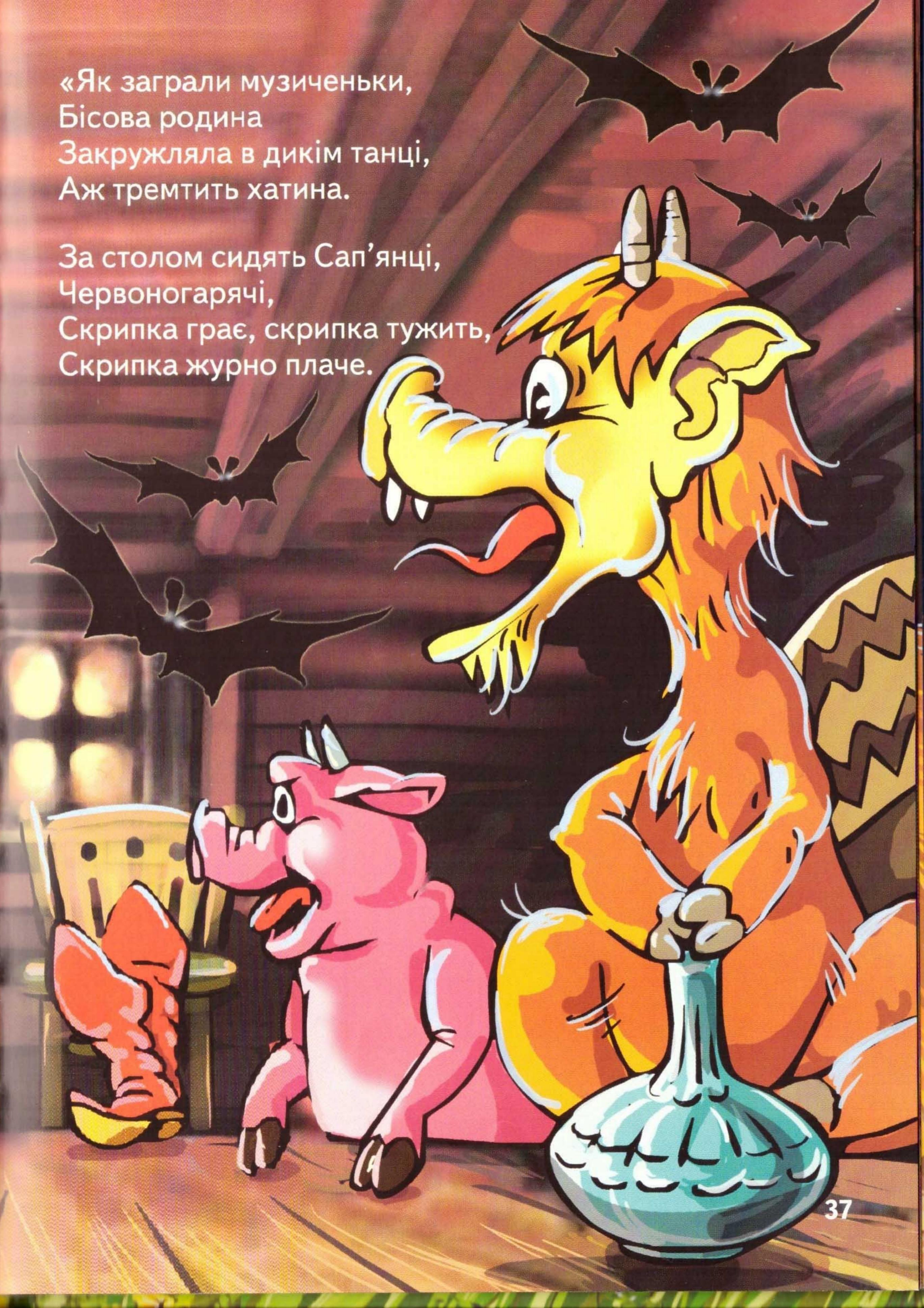

«Ну ж бо, Граю, любий друже,
Лізь мені на спину,
Може, ти хоч краєм ока
Глянеш у хатину».

Грай на спину другу виліз,
В шибку заглядає
Та впівголоса, що бачить,
Оку сповіщає.

«Як заграли музиченьки,
Бісова родина
Закружляла в дикім танці,
Аж тремтить хатина.

За столом сидять Сап'янці,
Червоногарячі,
Скрипка грає, скрипка тужить,
Скрипка журно плаче.

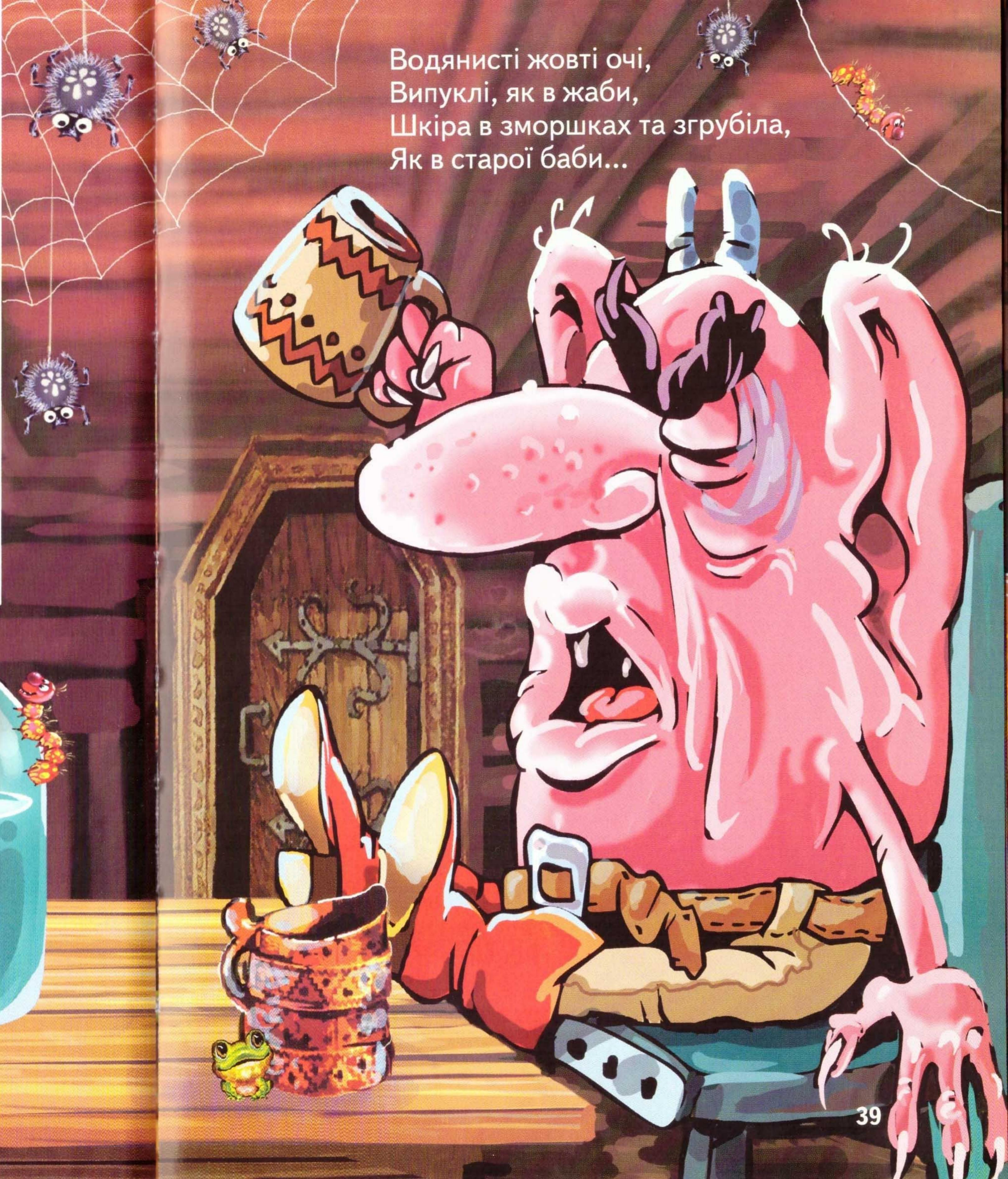
От несе шинкар до столу
Кухоль з рідиною.
Як хильнули те Сап'янці,
Стали з головою.

Ну й потвора ж серед хати
Всілась на ослоні!
Голова, немов коняча,
Вуха — з три долоні.

Водянисті жовті очі,
Випуклі, як в жаби,
Шкіра в зморшках та згрубіла,
Як в старої баби...

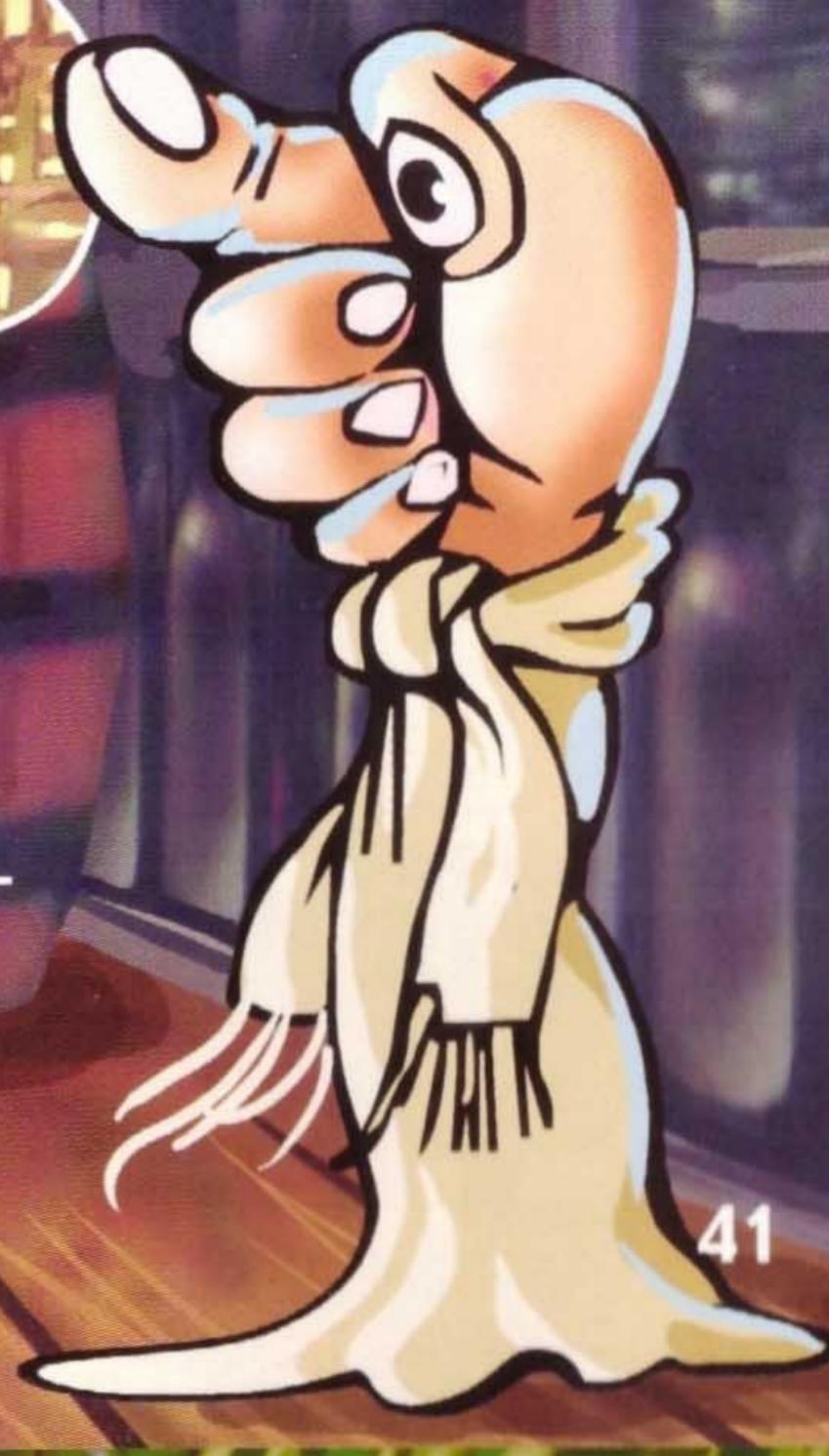
Тут, мабуть, великий шабаш
Нечисть влаштувала!
Відьом, мавок, вовкулаків
Звідусіль зібрала».

Вихваляються потвори,
Хто з них найстрашніший,
Хто найбільше лиха скоїв,
Хто з них найбридкіший.

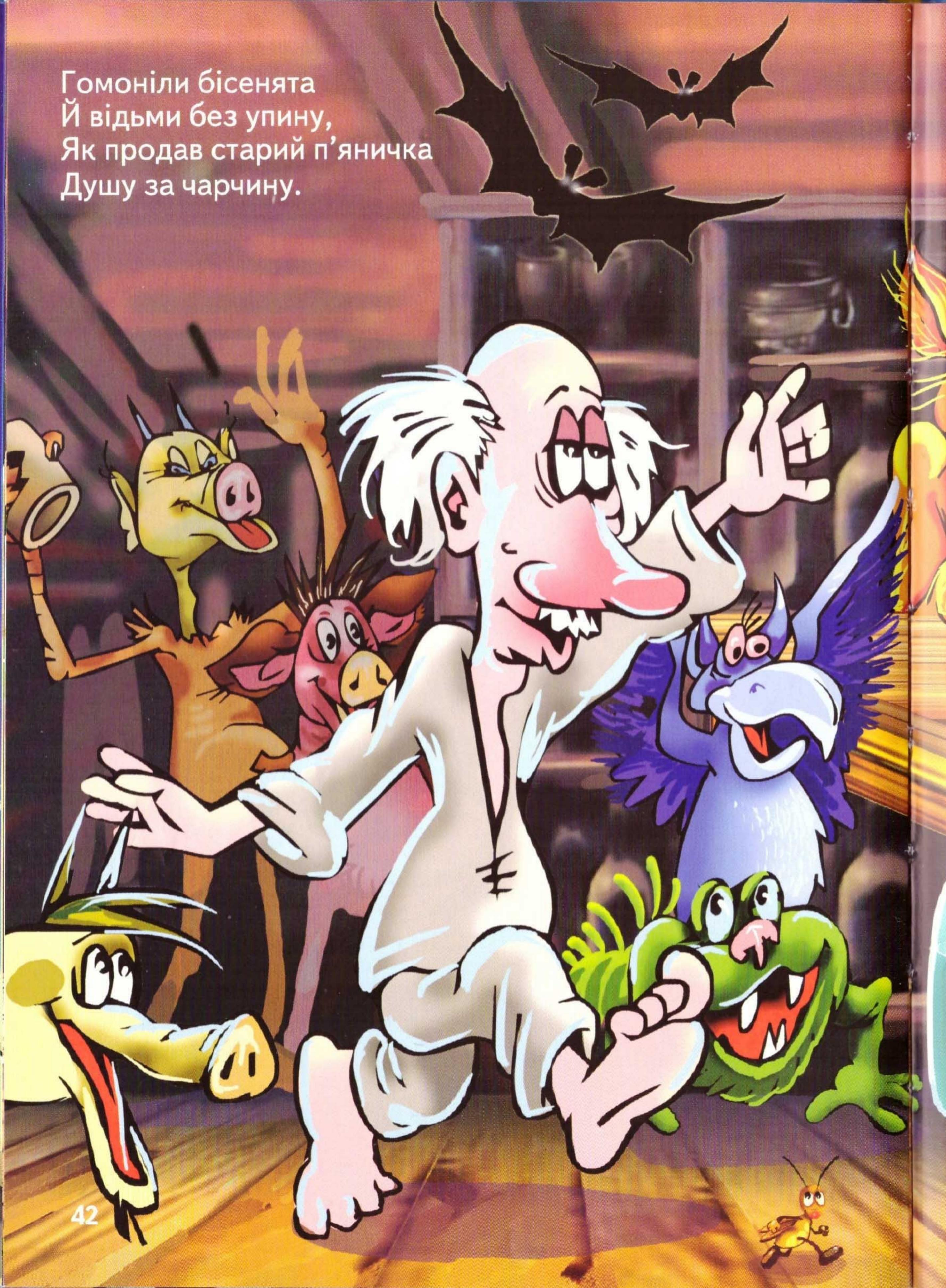

«Через мене, — каже Дуля, —
Друзі посварились.
На майдані у неділю
У чуби вчепились».

Гомоніли бісенята
Й відьми без упину,
Як продав старий п'яничка
Душу за чарчину.

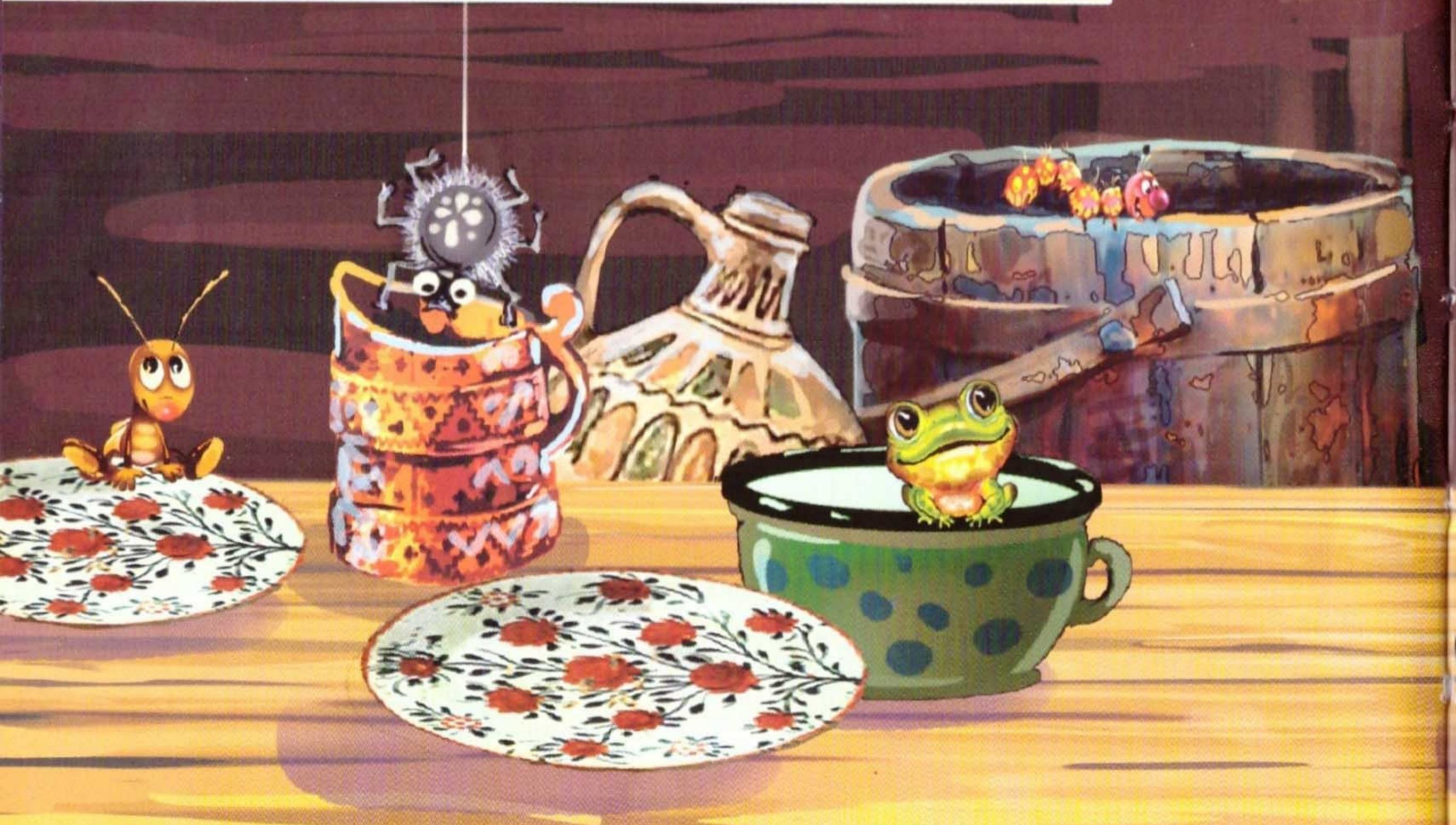
Раптом крикнув на всю хату
Біс старий в сап'янцях:
«Гей, веди до нас, шинкарю,
Козарлюгу-бранця».

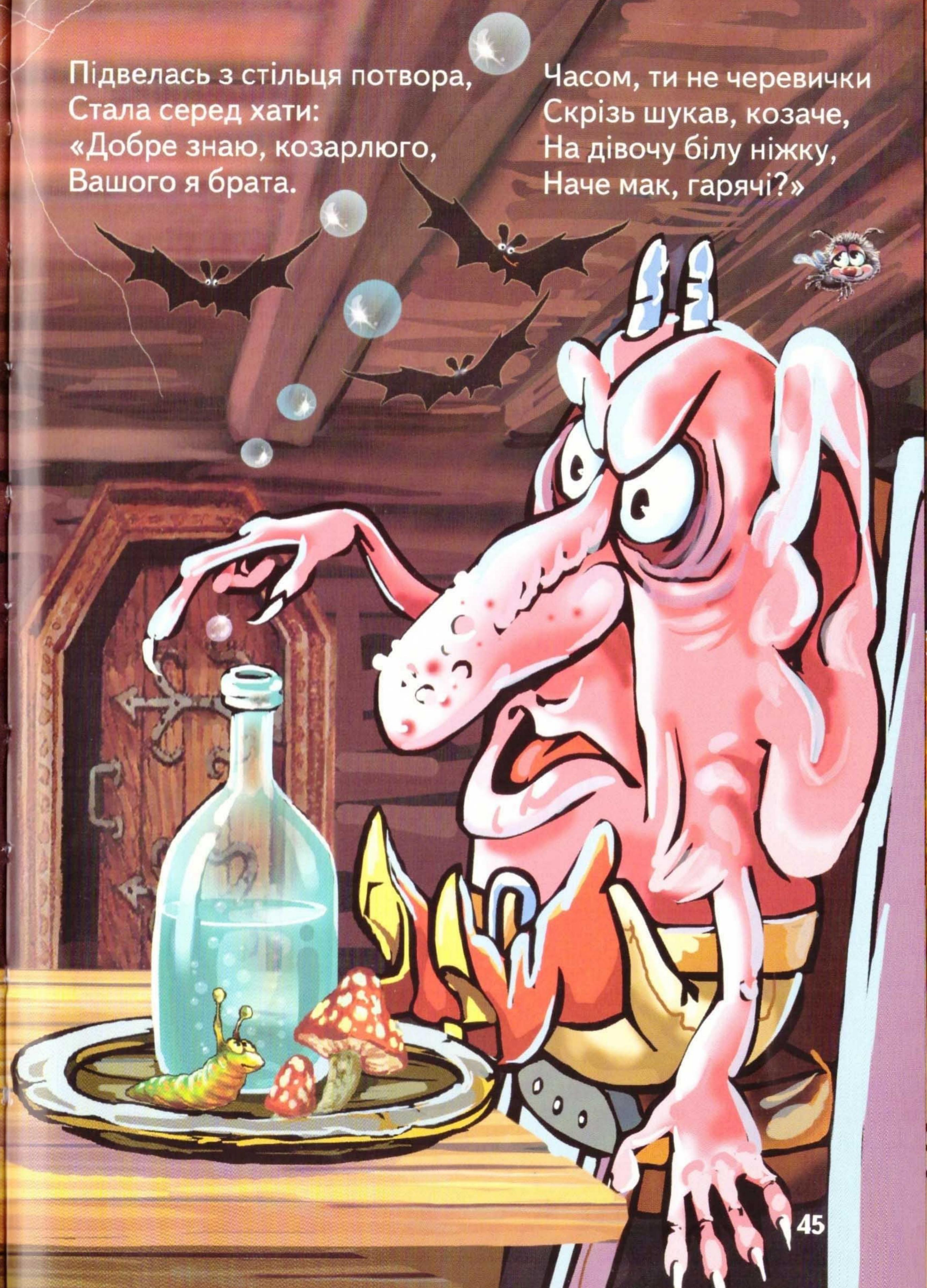
І шинкар із комірчини
Вивів козачен'ка,
Глянув Грай на нього й скрикнув:
«Матінко рідненька...

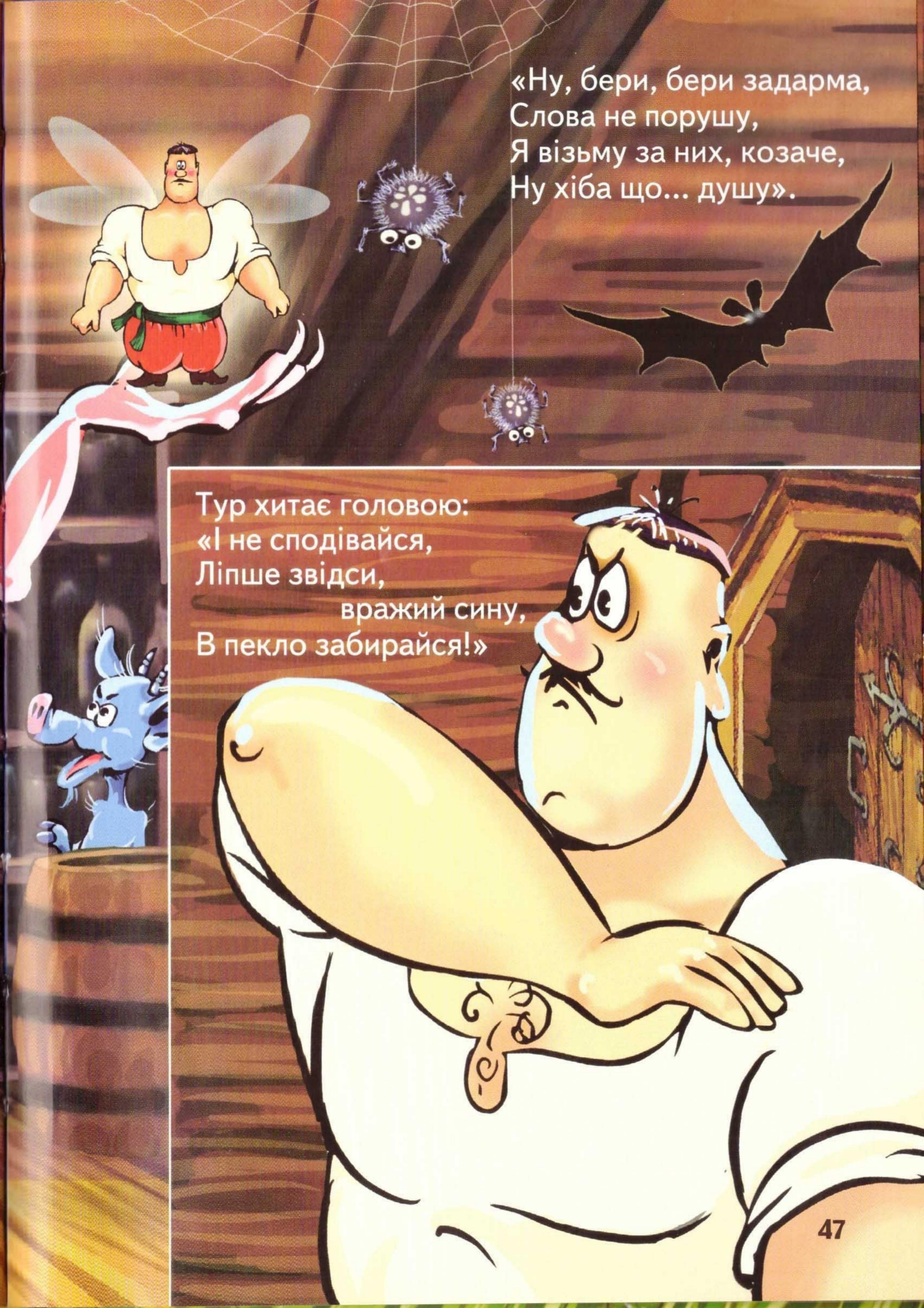
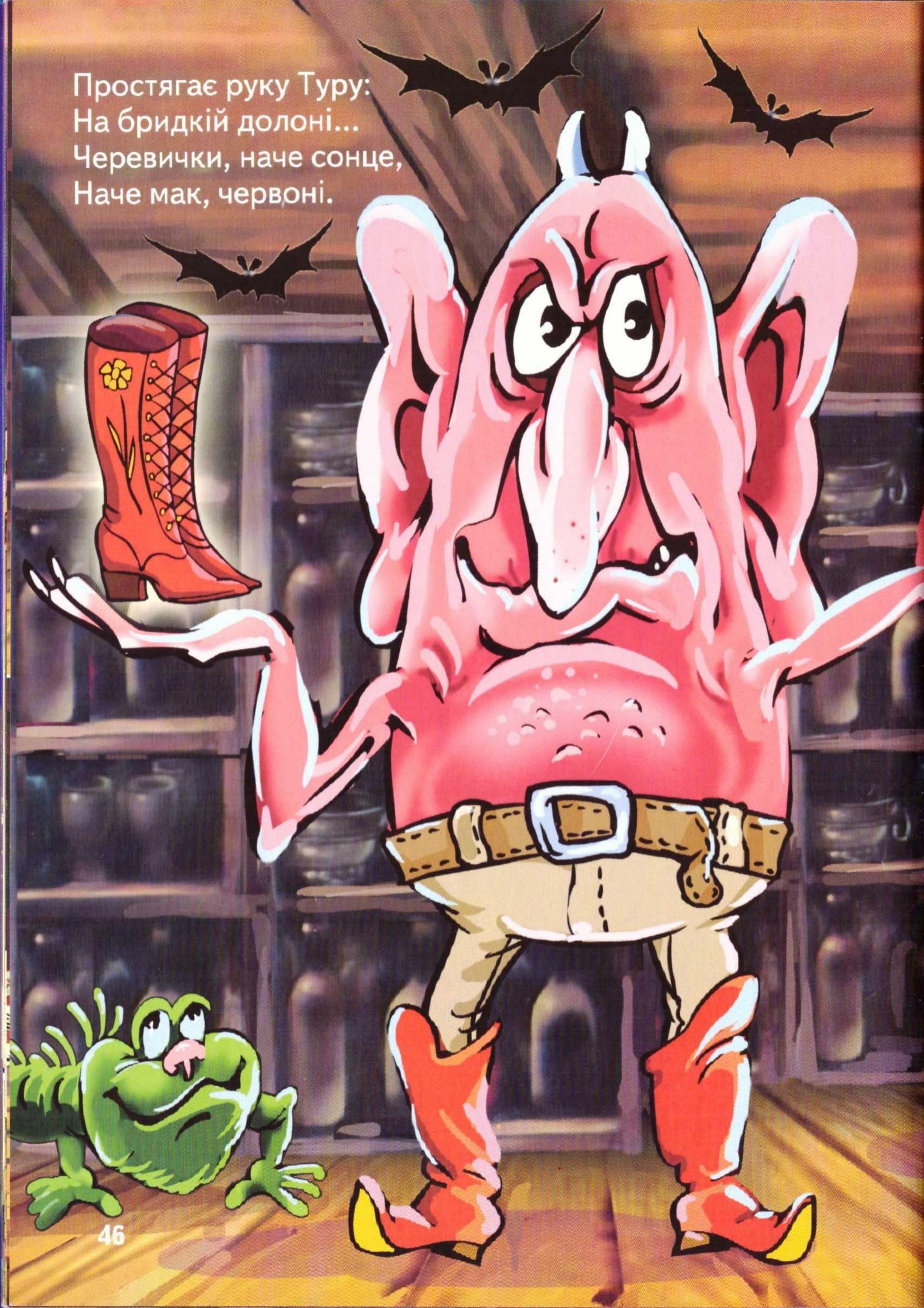
Відьмаки в свої тенета
Тура упіймали
Та міцними ланцюгами
Руки ізв'язали!»

Підвела з стільця потвора,
Стала серед хати:
«Добре знаю, козарлюго,
Вашого я брата.

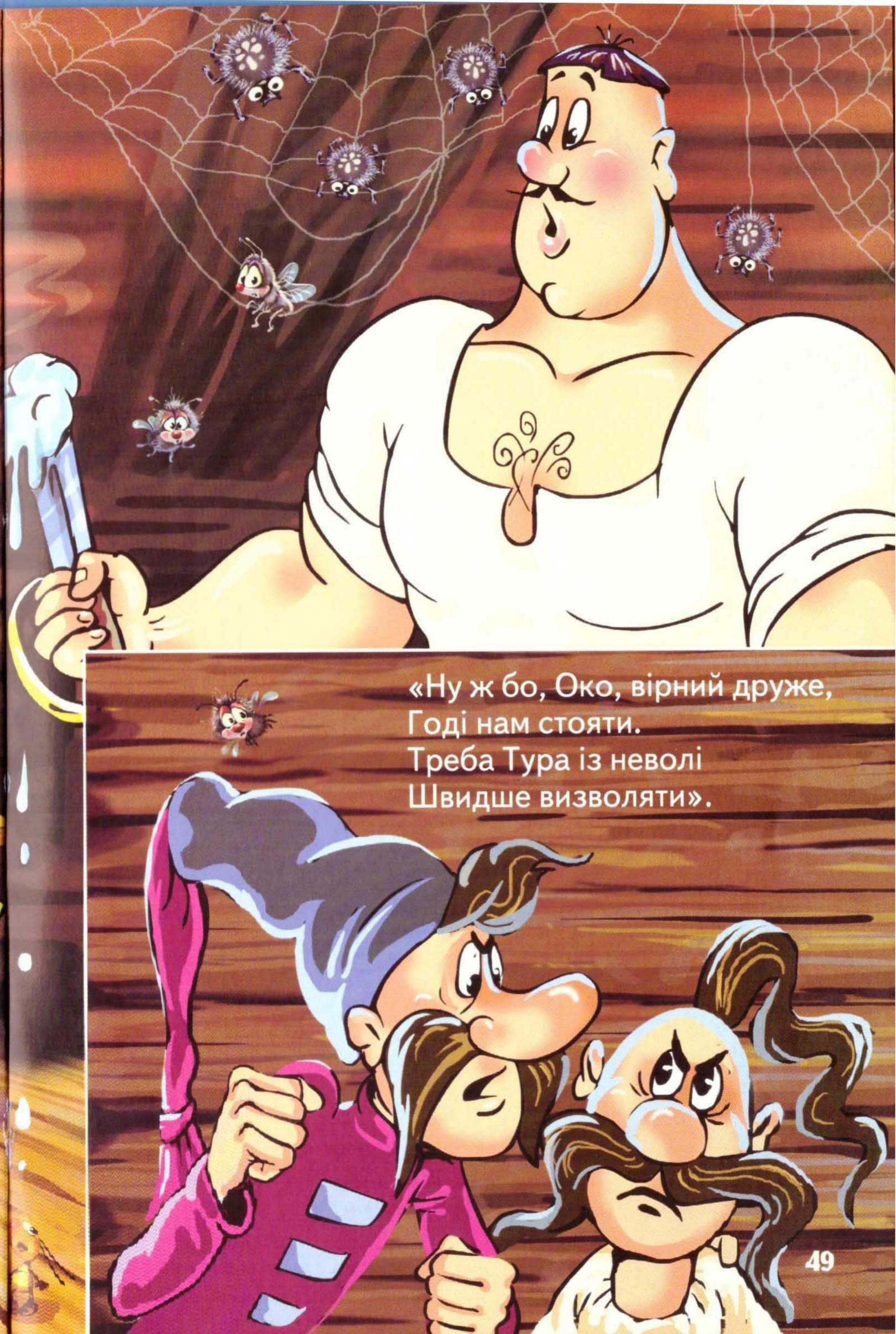
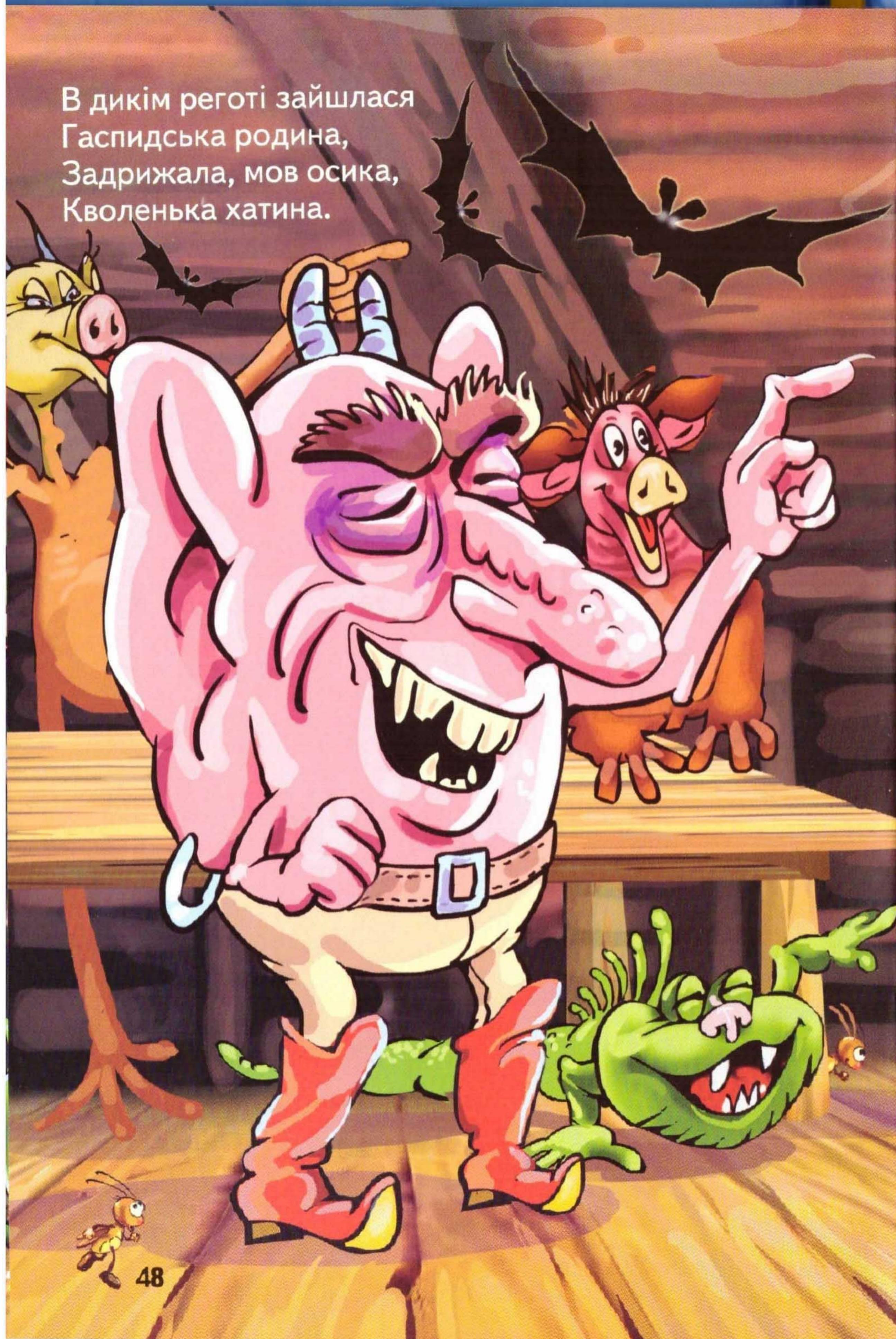
Простягає руку Туро:
На бридкій долоні...
Черевички, наче сонце,
Наче мак, червоні.

Тур хитає головою:
«І не сподівайся,
Ліпше звідси,
вражий сину,
В пекло забирайся!»

«Ну, бери, бери задарма,
Слова не порушу,
Я візьму за них, козаче,
Ну хіба що... душу».

В дикім реготі зайшлася
Гаспідська родина,
Задрижала, мов осика,
Кволенька хатина.

«Ну ж бо, Око, вірний друже,
Годі нам стояти.
Треба Тура із неволі
Швидше визволяти».

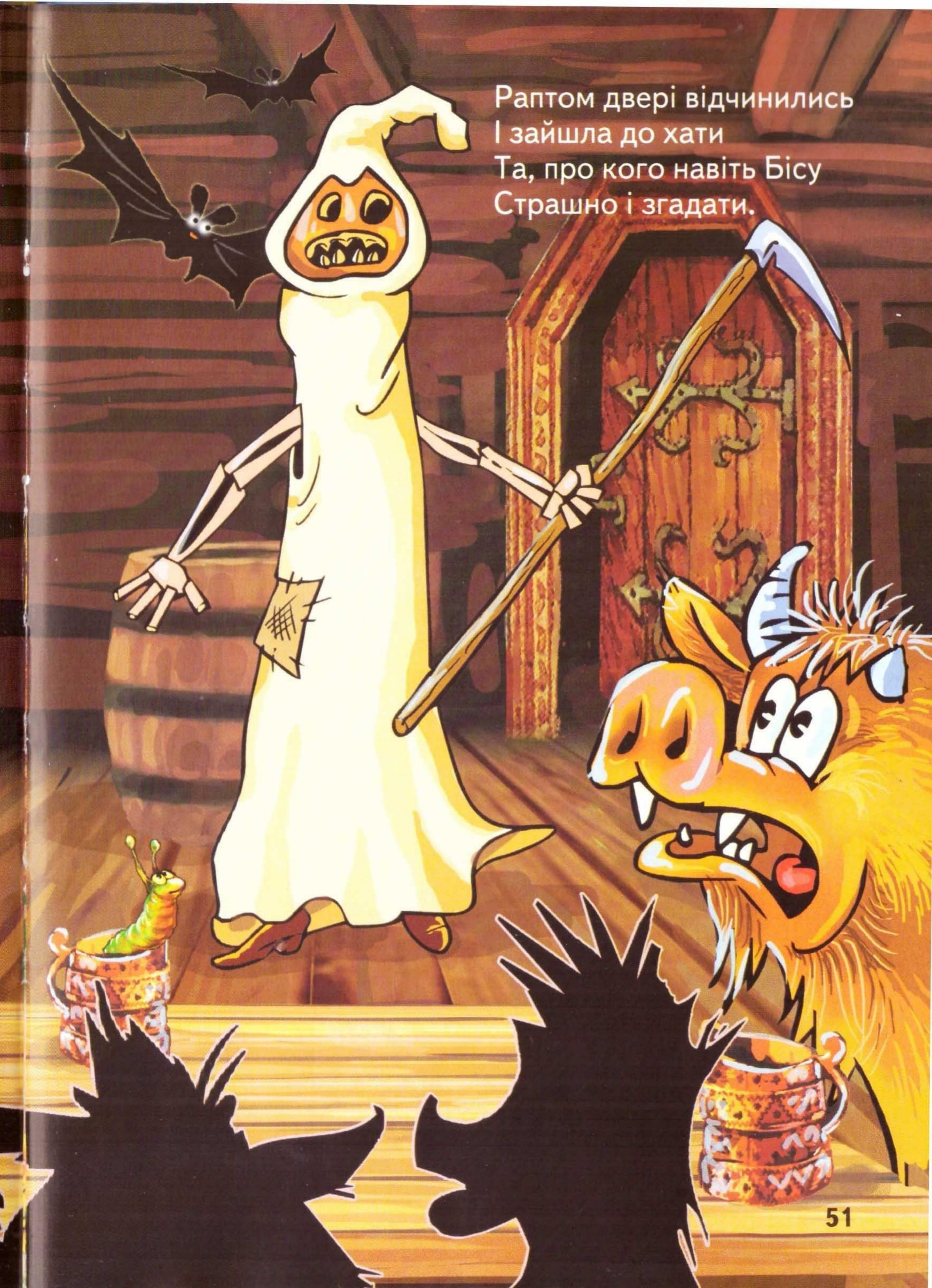
«Зачекай хвилину, Граю,
Зброя тут безсила.
Налякає чортівню цю
Тільки смерть й могила.

Провчимо ми так з тобою
Бісову личину,
Що навіки позабуде
На цей світ стежину!»

Раптом двері відчинились
І зайшла до хати
Та, про кого навіть Бісу
Страшно і згадати.

А тим часом серед хати
Ігрища та танці –
Веселяться без упину
Відьми та Сап'янці.

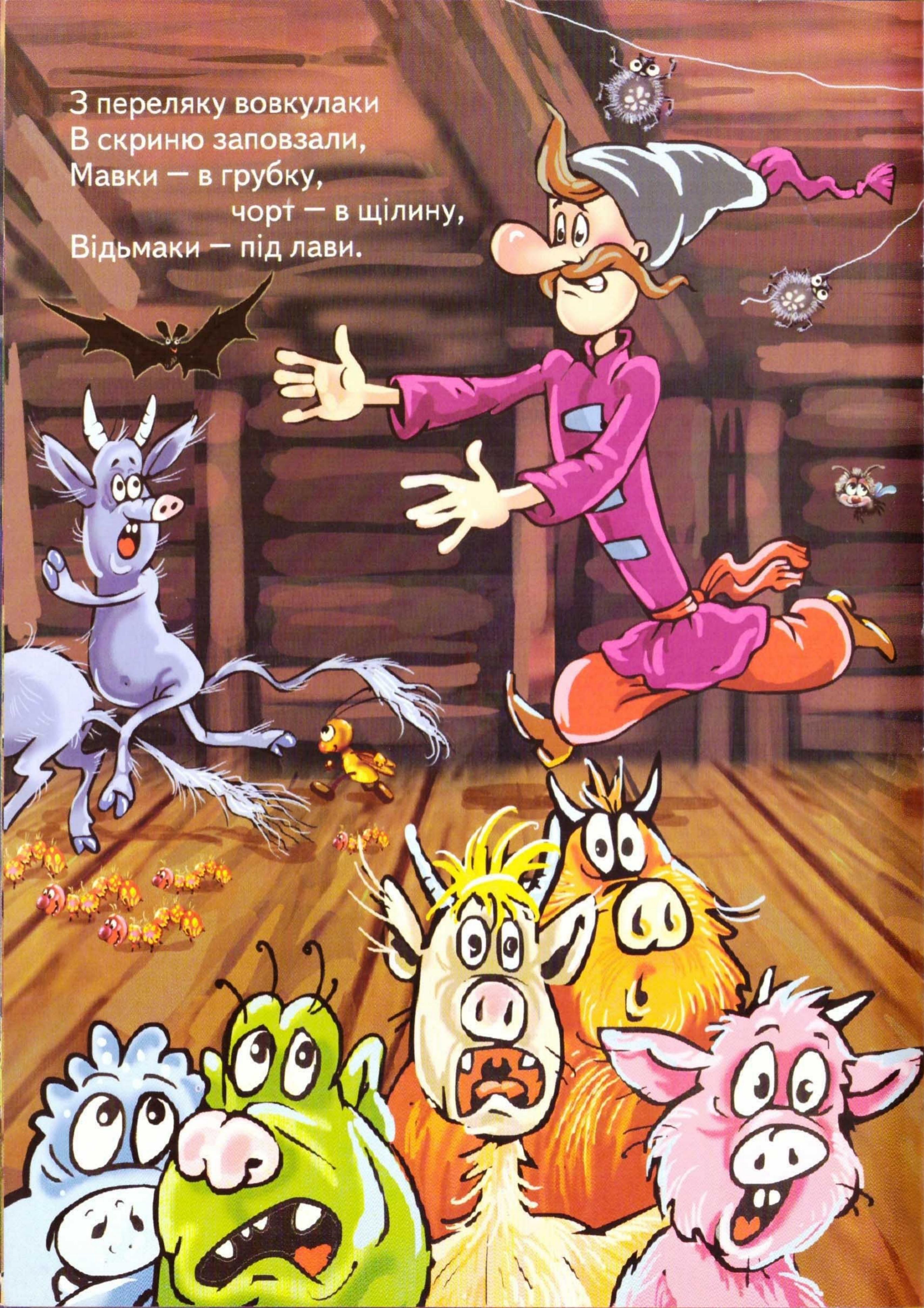

Вся у білому убрannі,
Тихою хodoю
Йде по хижці та махає
Гострою косою.

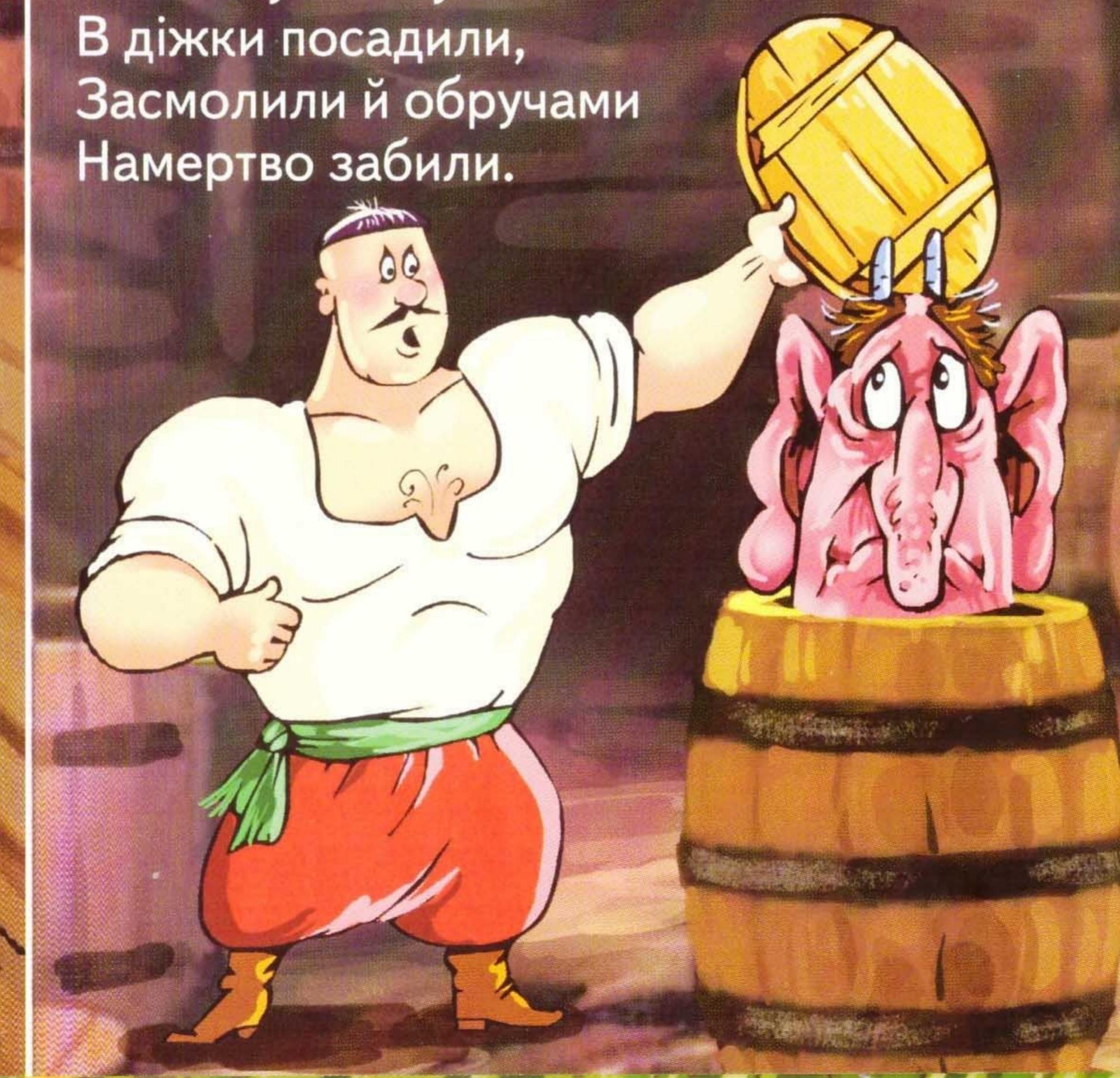

Затремтіла, задрижала
Бісова родина,
Дрижаками узялася
І стара хатина.

З переляку вовкулаки
В скриню заповзали,
Мавки — в грубку,
чорт — в щілину,
Відьмаки — під лави.

Козаки усеньку погань
В діжки посадили,
Засмолили й обручами
Намертво забили.

Там, де кручу височезну
Річка огинала,
Попід кручею коловерть
Грала-вирувала.

Козаки у вир страшенній
Діжки повкидали,
Щоб і відьми, і Сап'янці
З пекла не вертали.

Разом з ними і хатина
Гулькнула у воду,
У найглибше в річці місце,
Де немає броду.

А на лузі, де стояла
Хата із чортами,
Козаки знайшли залізну
Скриню із скарбами.

Там і золото, і срібло,
І разки намиста,
А насподі, під скарбами,
Хусточка барвиста.

Тур підняв рясну хустину,
Зирк – під нею в скрині
Чобіточки червоненькі
Дорогій дівчині.

Цілий тиждень на весіллі
Козаки гуляли,
Цілий тиждень веселились,
Пиво-мед кружляли.

Скрипки грали, бубни били,
Гості танцювали,
Молоду і молодого
Радісно вітали:

«Вам здоров'я й довгих років,
Любі молодята,
Щоб родились в Україні
Славні козачата!»

Серія «Усе про козаків»
Як козаки на весіллі гуляли

Автор персонажів козаків Ока, Тура й Грая — *Володимир Дахно*
Художнє оформлення *Олександра Кононученка*
Вірші *Тетяни Корольової*

Головний редактор *Світлана Крупчан*
Літературне редагування *Олександра Скопненка*
Художнє редагування *Олени Рибакової*
Дизайн і верстка *Анастасії Ребенок*

Підписано до друку 07.11.07. Формат 60 x 90/16.
Папір крейдяний. Гарнітура TextBook. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 4. Наклад 10 000 прим. Зам. № 6515

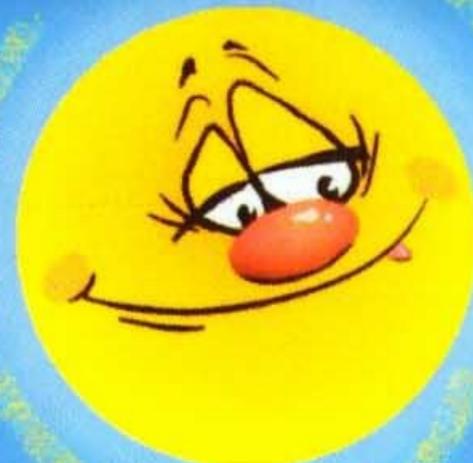
Виключні повноваження на надання прав на будь-яке використання
персонажів В. Дахна належать КГО «Гільдія авторів "Сяйво слов'ян"»

E-mail: gintar@ukrpost.ua

Виключні повноваження на надання прав на будь-яке використання
анімаційних фільмів серії «Як козаки...»
належать ВГК «Гільдія кінорежисерів "24/1"»
E-mail: vgcinema@ukrpost.ua, vgcinema@mail.ru
01033 м. Київ, вул. Саксаганського, 6, оф. 403
Тел./факс: (044) 287-46-17, 223-70-94

ТОВ «КАЗКА»
Свідоцтво про внесення до держреєстру
ДК № 740 від 24.12.01
вул. Мала Житомирська, 16/3, оф.12, Київ, 01001
тел. (044) 270-68-74.
З питань гуртового придбання книжок
видавництва «КАЗКА» звертайтесь
в Києві телефоном (044) 490-35-78.

Віддруковано з готових діапозитивів
Українського агентства інформації та друку «Рада»
у ТОВ «Фактор-Друк», 61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51
тел.: (057) 717-51-85, 717-53-55

Відомий вітчизняний режисер В. Дахно та його однодумці створили цілу серію мультфільмів про трьох друзів-козаків, що завдяки своїй кмітливості та відчайдушності завжди виходять переможцями навіть у найважчих ситуаціях. Ці фільми – класика українського анімаційного кіно. Новим кроком у популяризації козацької тематики стала ця книжка, яка у віршованій формі подає історію про Ока, Грая й Тура – героїв мультфільмів В. Дахна.

Насолоджуйтесь гарними віршами та непревершеними ілюстраціями за мотивами відомих мультфільмів!

ISBN 978-966-8055-77-5

9 789668 055775 >